

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

Transformational Leadership of School Administrators and Morale of Teachers in Schools under the Chonburi Provincial Administration Organization

มะยุเรศ วรรณเกษม¹, จุฬิพาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 2) ศึกษาระดับขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านการสร้างบารมี และด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล ตามลำดับ 2) ขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ การยอมรับความสามารถของตนเอง ความมั่นคงปลอดภัย ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน การได้รับความยุติธรรม และความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .131$) กับขวัญกำลังใจของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล กับขวัญกำลังใจของครู ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับปานกลาง ($r = -.339$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ขวัญกำลังใจ

ABSTRACT

This research aimed 1) to study transformational leadership of school administrators under the Chonburi provincial administration organization 2) to study the morale of teachers in schools under the Chonburi provincial administration organization and 3) to study the relationship between transformational leadership of school administrators and morale of teachers in schools under the Chonburi provincial administration organization. The samples used in the study consisted of 186 teachers who had taught at schools under the Chonburi provincial administration organization. The instrument used to collect data was questionnaires with 5 levels rating scales. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results were revealed that 1) the transformational leadership of school administrators under the Chonburi provincial administration organization in overall aspect was at high levels. When considering in each aspect, sorted by descending was found that the motivational had the highest mean scores, followed by intellectual stimulus, charismatic, and regard of the individual respectively; 2) the morale of teachers in schools under the Chonburi provincial administration organization in overall was at high levels, followed by policy participation, self-esteem-important, acceptance of competence, security, sense of ownership, job satisfaction, fairness, and satisfaction in good condition respectively, and; 3) the transformational leadership of school administrators had low positive correlation ($r = .131$) with the morale of teachers in schools under the Chonburi provincial administration organization. When considering in each aspect was found that the aspects of transformational leadership of school administrators in term of considering the individuality and the aspect of teachers' morale in term of sense of ownership were a moderate negative relationship ($r = -.339$) at the significance level .01.

Keywords: Transformational Leadership, Morale

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันว่าบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ระดับของสังคมคือ ผู้นำ ผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอด สวัสดิภาพและสันติสุขของสังคมและประเทศชาติทั้งหมด นอกจากนี้ ผู้นำมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกระดับ ในระดับองค์กรมีการยอมรับกันว่าความสำเร็จขององค์กร ไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ล้วนแต่ขึ้นกับภูมิปัญญาความคิดอ่านและแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงาน และภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กร เนื่องจากผู้นำมีความสำคัญ จึงมีแนวคิดและการศึกษาในเรื่องการพัฒนาคำเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) เกิดขึ้นสำหรับในประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงนี้ (จารุวรรณ โต้บัว, 2552) ขวัญและกำลังใจเป็นที่ยอมรับกันทุกองค์กรหรือหน่วยงานว่าการจัดให้ผู้ร่วมงานได้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีย่อมเป็นพลังที่สำคัญอันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือและการประสานงานขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบุคลากรมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์ และ

พฤติกรรมที่จะต้องตอบสนองต่อการกระทำของเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา ดังนั้น การสร้างขวัญและกำลังใจจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะด้านธุรกิจอุตสาหกรรมหรือรัฐประศาสนศาสตร์ โดยทั่วไปเชื่อว่าขวัญกำลังใจมีความสำคัญต่อความสำเร็จของงานทุกอย่าง ถ้าคนเราเสียขวัญและขาดกำลังใจในการทำงาน จะทำให้ผลงานหรือผลสำเร็จของงานตกต่ำลงอย่างมากหรืออาจล้มเหลวในที่สุด ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตามการที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน (ธนากร รุจิมาลัย, 2559) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่เปิดสอนในระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งในแต่ละโรงเรียนย่อมมีผู้บริหารที่มีความสามารถหรือมุมมองในการบริหารแตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดปัญหาในหลายด้าน เช่น การเรียนการสอนตกต่ำ ครูให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เต็มที่ ภาระงานมากเกินไป ผู้บริหารไม่ตระหนักถึงความต้องการของครู ขาดการมีส่วนร่วมบางครั้งเสนออะไรไปไม่ได้รับการตอบสนอง ทำให้ครูขาดกำลังใจในการทำงาน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของครู เพื่อผู้บริหารจะได้เปลี่ยนแปลงตนเองและปรับเปลี่ยนการทำงานให้สอดคล้องต่อไป

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความ

สนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการ กำหนดแนวทางในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ส่งผล ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและ ขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

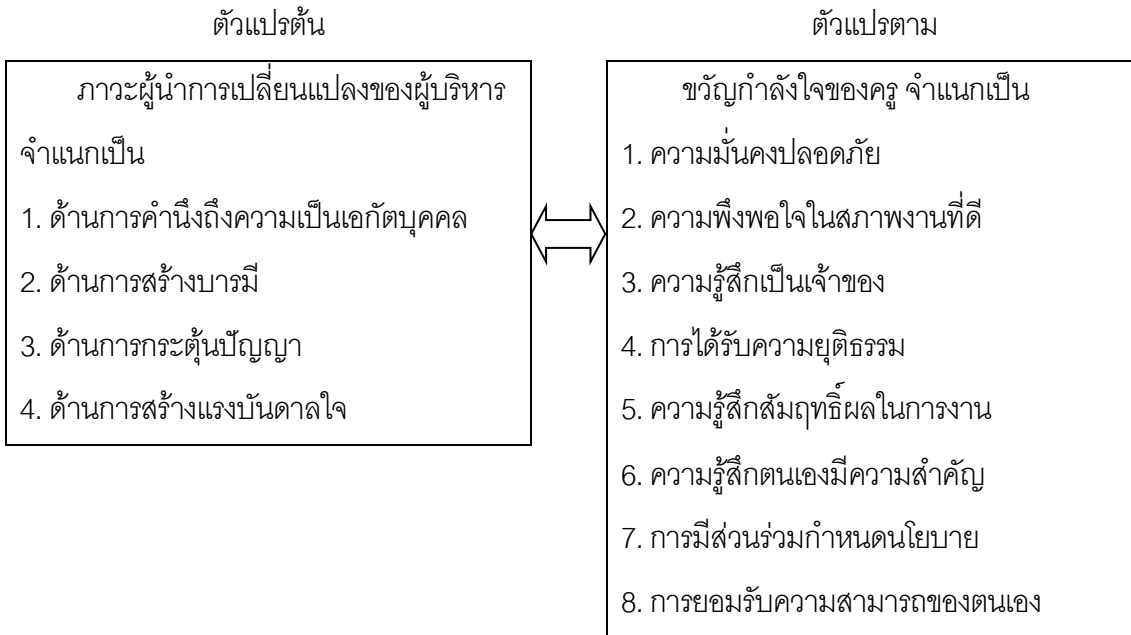
ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของ

ครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี โดยศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารใน 4 ด้าน ตามทฤษฎีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของ Bass and Avolio (1994) คือ 1) ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล 2) ด้านการสร้างบารมี 3) ด้านการกระตุ้น ปัญญา และ 4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และขวัญกำลังใจของครูใน 8 ด้าน ตามแนวคิด ของ Wiles (1953) คือ 1) ความมั่นคงปลอดภัย 2) ความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี 3) ความรู้สึก เป็นเจ้าของ 4) การได้รับความยุติธรรม 5) ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน 6) ความรู้สึก ตนเองมีความสำคัญ 7) การมีส่วนร่วมกำหนด นโยบาย และ 8) การยอมรับความสามารถของ ตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 ในระดับ อนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษา โดยการกำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วดำเนินการ สุ่มชั้นภูมิและสุ่มแบบง่าย (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 186 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 ในระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษา โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วดำเนินการสุ่มชั้นภูมิและการสุ่มแบบง่าย (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธี

แจกแบบสอบถามให้กับข้าราชการครู จำนวน 186 คน แล้วนำกลับคืนมาด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วมีความสมบูรณ์ จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดย ใช้ เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านการสร้างบารมี และด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคลตามลำดับ

2. ขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ การยอมรับความสามารถของตนเอง ความมั่นคงปลอดภัย ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน การได้รับความยุติธรรม และความพึงพอใจในสภาพงานที่ดีตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .131$) กับขวัญกำลังใจของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคู่ที่มี

ความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการคำนึงถึงความ เป็นเอกัตบุคคล กับขวัญกำลังใจของครู ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับปานกลาง ($r = -.339$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้ให้ความสำคัญของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองเห็นงานแง่มุมใหม่โดยมีการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญาหรือการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่จะยกระดับวุฒิภาวะและอุดมการณ์ของผู้ตาม กระตุ้น ชี้นำ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถของผู้ตามและผู้ร่วมงานไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้นมีศักยภาพมากขึ้น นำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจารุวรรณ ไตบัว (2552) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ พล สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การระบุวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน การให้การสนับสนุนผู้ตามเป็นรายบุคคล การถือฤการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม การกระตุ้นทางปัญญา การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม และการคาดหวังผลการปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ พล สังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนรายบุคคล ส่วนความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มี 2 ด้าน คือ ด้านการถือฤการยอมรับในเป้าหมายของกลุ่ม และด้านการคาดหวังผลการปฏิบัติงานในระดับสูง

2. ขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมีความตระหนักถึงสภาพทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ อารมณ์ของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อที่ทำงาน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการทำงาน เช่น ความร่วมมือ ความ

กระตือรือร้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความตั้งใจในการทำงาน อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ครูเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนากร รุจิมาลัย (2559) ศึกษาเรื่อง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเทศบาล สังักัดเทศบาลเมืองนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่าด้านสวัสดิการโดยรวมมีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าเรื่อง สวัสดิการที่ท่านได้รับมีความเท่าเทียมกันกับบุคคลอื่นในองค์กร มีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาการดำเนินการด้านสิทธิต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน เช่น เบิกค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหรือการเบิกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็วดี มีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมากที่สุด และเงินเพิ่มหรือเงินประจำตำแหน่งมีความสำคัญที่เป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น มีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิศึกษาค่อนข้างสูงและเป็นคนในท้องถิ่น จึงไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใด ๆ มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรชาติ มูลอัติ

(2557) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแสดงความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมให้ครูเกิดพันธะสัญญาต่อเป้าหมายของกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการกระตุ้นให้ครูคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางาน 2) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r = .854$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน
2. ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน
3. ผู้บริหารต้องให้กำลังใจผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินไป

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ ไต่บัว. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ธนากร รุจิมาลัย. (2559). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธราดล มุลอิต. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.**

Bass, B. M., and Avolio, B. J. (1994). **Improving organization effectiveness through transformational leadership.** Thousand Oak: Sage.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.** Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608-610.

Wiles, K. (1953). **Supervision for better schools.** New York: Prentice-Hall, Inc